

សុន្ទរកថាបិណ្ឌ

សម្តេចក្រឡាហោម ស ខេង ឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងមហាផ្ទៃ

ថ្លែងក្នុងឱកាសទិវាប្រជាជនពិភពលោកលើកទី៣០, ១១ កក្កដា

និង ឧប្ប២៥ឆ្នាំ នៃសន្និសីទអន្តរជាតិស្តីពីប្រជាជននិងការអភិវឌ្ឍ (ICPD25)

CJCC, ថ្ងៃទី១១ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៩

- ឯកឧត្តម កិត្តិសេដ្ឋាបណ្ឌិត ឆាយ ចិន ទេសរដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋមន្ត្រី ក្រសួងផែនការ
- លោកស្រី Rizvina de Alwis តំណាង UNFPA ប្រចាំប្រទេសកម្ពុជា
- ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រី តំណាងស្ថាប័នរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា
- ឯកឧត្តម លោកជំទាវ តំណាងឯកអគ្គរដ្ឋទូត តំណាងដៃគូអភិវឌ្ឍន៍នានា ប្រចាំនៅព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- ក្លាយៗនិស្សិត ជាទីស្រឡាញ់រាប់អាន

១. ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំមានសេចក្តីរីករាយយ៉ាងក្រៃលែង ដោយ បាន មកចូលរួមជាមួយឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រី ក្នុងពិធីអបអរសាទរទិវាប្រជាជនពិភពលោកលើកទី៣០, ១១ កក្កដា និង ឧប្ប២៥ឆ្នាំ នៃសន្និសីទអន្តរជាតិស្តីពីប្រជាជននិងការអភិវឌ្ឍ នាពេលនេះ។

២. ឆ្នាំនេះ គឺជាការប្រារព្ធទិវាប្រជាជនពិភពលោកលើកទី៣០ ហើយទិវាប្រជាជនពិភពលោកនាឆ្នាំនេះ មានលក្ខណៈពិសេសជាងឆ្នាំមុនៗ ដោយសារឆ្នាំ២០១៩ គឺជាឧប ២៥ឆ្នាំ នៃសន្និសីទអន្តរជាតិស្តីពីប្រជាជននិងការអភិវឌ្ឍ ផង និងជាឧប ២៥ឆ្នាំរបស់ UNFPA ដែលមានវត្តមាននៅប្រទេសកម្ពុជាផង។

៣. ដូចដែល ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រី និងក្លាយៗនិស្សិតទាំងអស់ បានស្តាប់ និងបានដឹង តាមរយៈការលើកឡើងរបស់វាក្មេងមុនៗរួចមកហើយថា រយៈពេល ២៥ឆ្នាំ ចាប់តាំងពីការអនុម័តកម្មវិធីសកម្មភាព នៃសន្និសីទអន្តរជាតិស្តីពីប្រជាជននិងការអភិវឌ្ឍ នៅទីក្រុងកែវ ប្រទេសអេហ្ស៊ីប នៅឆ្នាំ១៩៩៤ ដោយទទួលស្គាល់ថា សិទ្ធិនិង

សុខភាពបន្តពូជ និងការផ្តល់ភាពអង់អាចដល់ស្ត្រីនិងយុវជន គឺជាមូលដ្ឋានគ្រឹះដល់ការអភិវឌ្ឍជាតិប្រកបដោយចីរភាព និងប្រកបដោយបរិយាប័ន្ន ដែលមានដំណើរការវិវត្តជាច្រើនគួរឲ្យកត់សម្គាល់ក្នុងរយៈពេល ២៥ឆ្នាំមកនេះ។ ជាក់ស្តែង ស្ត្រី និងយុវជន មានឱកាសនិងជម្រើសច្រើនជាងមុន ស្ត្រីបានទទួលការអប់រំប្រសើរជាងមុន ស្ត្រីបានចូលរួមក្នុងការងារសង្គមនិងសេដ្ឋកិច្ចច្រើនជាងមុន។ សំខាន់ជាងនេះទៀត ស្ត្រីអាចកំណត់អំពីចំនួនកូននិងគួរមានកូននៅពេលណា ដោយសារស្ត្រីអាចទទួលបានព័ត៌មាន និងសេវាពន្យារកំណើតរួមទាំងការថែទាំសុខភាពក្នុងពេលមានផ្ទៃពោះ និងការសម្រាលកូនជាមួយធូបមានជំនាញនិងកន្លែងដែលមានសុវត្ថិភាពផងដែរ។ បច្ចុប្បន្ននេះ យុវជនមានឱកាស និងជម្រើសប្រសើរជាងកាលពី២៥ឆ្នាំមុន យុវជនមានសក្តានុពលក្នុងការជួយគ្រួសារ និងសហគមន៍តាមរយៈភាពអាចច្នៃប្រឌិត និងទេព្យកោសល្យរបស់ខ្លួន។

៤. តាមរយៈការសំដែងរបាំប្រពៃណីបុរាណខ្មែរ ដែលយើងបានទស្សនាមុននេះ ក៏បានបង្ហាញឲ្យឃើញថា ស្ត្រីគឺជាតួអង្គដែលមានភាពវៃឆ្លាត ភាពអំណត់ ភាពម៉ឺងម៉ាត់ ឋាមពលនិងសមត្ថភាពគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការរៀបចំជីវិតគ្រួសារ និងសង្គម។ ដូចនេះ ក្នុងការងារ និងដំណើរការអភិវឌ្ឍន៍នានា យើងត្រូវការស្ត្រីក្នុងភាពជាដៃគូជាចាំបាច់។

៥. នៅឆ្នាំ១៩៩៨ រដ្ឋាភិបាលបានបញ្ជាក់ច្បាស់ថា កម្មវិធីសុខភាពបន្តពូជ គឺជាមូលដ្ឋានគ្រឹះក្នុងការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយចីរភាពនៅកម្ពុជា ហើយបច្ចុប្បន្ននេះរាជរដ្ឋាភិបាល ក៏នៅតែបន្តទទួលស្គាល់ថា ការដែលស្ត្រីនិងក្មេងស្រីបានទទួលសិទ្ធិពេញលេញនេះហើយ ទើបយើងអាចសម្រេចគោលដៅ នៃការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយចីរភាពបាននៅកម្ពុជា។

៦. កាលពីឆ្នាំ១៩៩៨ ជាលើកទីមួយដែលប្រទេសកម្ពុជាបានធ្វើជំរឿនទូទៅ បន្ទាប់ពីបានអាក់ខានជាង ៣០ឆ្នាំ ដោយសារតែប្រទេសជាតិបានជួបប្រទះនូវសង្គ្រាមនិងជម្លោះផ្ទៃក្នុងរ៉ាំរ៉ៃជាច្រើនជំនាន់។ ខ្ញុំសូមរំលឹកឡើងវិញថា នៅពេលនោះហើយ ដែលខ្ញុំមានឱកាសបានសហការយ៉ាងជិតស្និទ្ធជាមួយនឹង UNFPA ក្នុងនាមជាប្រធានគណៈកម្មការការងារជំរឿន ដែលពេលនោះ ឯកឧត្តម ជា ចាន់តូ ជា រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងផែនការ និងជាអនុប្រធានគណៈកម្មការការងារជំរឿន។ យើងពិតជាត្រូវការទិន្នន័យអំពីប្រជាជន ដើម្បីរៀបចំគោលនយោបាយ ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រ និងលើកគម្រោងនិងកម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍នានា

ក្នុងគោលដៅផ្តល់ជម្រើសដល់ស្ត្រីនិងក្មេងស្រី ព្រមទាំងក្រុមដែលងាយរងគ្រោះ និងលើក
កម្ពស់ស្ថានភាពសុខភាព និងចំណេះដឹងរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ សំដៅបង្កើនសុខុមាលភាព
និងជួយឲ្យស្ត្រី និងយុវជនទទួលបាននូវជីវិតដ៏ថ្លៃថ្នូរ ។

៧. ទាំងនេះសុទ្ធតែបង្ហាញពីការប្តេជ្ញាចិត្តខ្ពស់របស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ក្នុងការអនុវត្ត
កម្មវិធីសកម្មភាព នៃសន្និសីទស្តីពីប្រជាជននិងការអភិវឌ្ឍ តាមអ្វីដែលបានសន្យាកាលពី
២៥ឆ្នាំមុននៅឯទីក្រុងតៃបេ ។

៨. កម្ពុជា គឺជាប្រទេសហត្ថលេខីមួយក្នុងចំណោមប្រទេសចំនួន ១៧៩ ដែលបានចុះ
ហត្ថលេខាទទួលយកកម្មវិធីសកម្មភាព នៃសន្និសីទអន្តរជាតិស្តីពីប្រជាជននិងការអភិវឌ្ឍ
មកអនុវត្ត ដោយកម្ពុជាបានដាក់បញ្ចូលបញ្ហាប្រជាជន និងកត្តាឌីណាមិកប្រជាសាស្ត្រ
ទៅក្នុងដំណើរការ នៃការរៀបចំផែនការអភិវឌ្ឍន៍ គោលនយោបាយ និងយុទ្ធសាស្ត្រជាតិ
សំខាន់ៗ ដើម្បីឆ្លុះបញ្ចាំងអំពីការផ្តល់សិទ្ធិដល់ស្ត្រី និងយុវជនកម្ពុជា ឲ្យមានការទទួល
ខុសត្រូវពេញលេញលើសុខភាពបន្តពូជ និងការពន្យារកំណើតរបស់ខ្លួន ។

៩. ការបង្កើនលទ្ធភាពទទួលបានសេវាសុខភាព និងការអប់រំ ហើយនិងការទទួលបាន
នូវសិទ្ធិពេញលេញសម្រាប់ស្ត្រី និងយុវជនរួមទាំងសិទ្ធិសុខភាពផ្លូវភេទ និងសុខភាពបន្ត
ពូជរបស់ពួកគេ គឺមានសារៈសំខាន់សម្រាប់ការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយចីរភាពរកម្ពុជា ។ ការ
ធ្វើឲ្យកាន់តែប្រសើរឡើងនូវការអប់រំ និងមុខរបរ ឱកាសសម្រាប់យុវជននិងស្ត្រី គឺជាមូល-
ដ្ឋានគ្រឹះក្នុងការសម្រេចបានគោលដៅអភិវឌ្ឍប្រកបដោយចីរភាពផងដែរ ។

១០. ក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ រួមមានដូចជា ៖ យុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណ
គ្រប់ដំណាក់កាល ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ក៏ដូចជាគោលនយោបាយជាតិប្រជាជន
និងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រនារីរតនៈ បានបញ្ជាក់ច្បាស់ពីការប្តេជ្ញាចិត្តរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ក្នុង
ការលើកកម្ពស់សមភាពយេនឌ័រ និងសិទ្ធិស្ត្រី ហើយនិងដើម្បីសម្រេចបាននូវការទទួល
បានជាសកលនូវសិទ្ធិសុខភាពផ្លូវភេទនិងសុខភាពបន្តពូជ ។

១១. រយៈពេល ២៥ឆ្នាំកន្លងមកនេះ យើងទទួលបាននូវសមិទ្ធិផលគួរជាទីគាប់ចិត្តយ៉ាង
ច្រើន ។ ទន្ទឹមនឹងនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលក៏កំពុងយកចិត្តទុកដាក់បន្ថែមទៀត ទៅលើបញ្ហា

ប្រឈមចម្បងៗដែលនៅតែមាន ជាពិសេស ទាក់ទងនឹងគុណភាពសេវា។ ការបង្កើត គោលនយោបាយ និងសេចក្តីណែនាំថ្មីៗជាបន្តបន្ទាប់ នឹងអាចជួយសម្រួលដល់គុស្រករ ក្នុងការទទួលបាននូវសេវាសុខភាពបន្តពូជ ជាពិសេស ស្ត្រីនិងក្មេងស្រី មានជម្រើសត្រឹម ត្រូវក្នុងការរៀបចំផែនការពន្យាកំណើត ហើយអាចមានឱកាសសិក្សាបានខ្ពស់ និងចូលរួម អភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ចគ្រួសារ និងប្រទេសជាតិបានប្រសើរ។ ទាំងនេះ គឺសុទ្ធតែមានចែងនៅក្នុង កម្មវិធីសកម្មភាព នៃសន្និសីទអន្តរជាតិស្តីពីប្រជាជននិងការអភិវឌ្ឍ ដែលយើងបានចូល រួមអនុម័តកាលពីឆ្នាំ១៩៩៤ ហើយយើងនឹងបន្តប្តេជ្ញាចិត្តក្នុងការអនុវត្តកម្មវិធីសកម្មភាព នេះ ឲ្យមានភាពប្រសើរថែមទៀត។

១២. ដូចឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រី និងក្មួយៗ បានជ្រាបហើយ តាមរយៈ អំណានទាំងស្រុងនូវសារលិខិតរបស់ សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន នាយក រដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជណាចក្រកម្ពុជា ថ្លែងក្នុងឱកាសទិវាប្រជាជនពិភពលោកលើកទី៣០, ១១ កក្កដា នេះ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា នឹងបញ្ជូនគណៈប្រតិភូជាន់ខ្ពស់ ដើម្បីទៅចូលរួម ក្នុងសន្និសីទអន្តរជាតិខួប២៥ឆ្នាំ ដែលនឹងប្រព្រឹត្តទៅនៅទីក្រុងណៃរ៉ូប៊ី នៃសាធារណៈរដ្ឋ កេនយ៉ា នាខែវិច្ឆិកាខាងមុខនេះ ក្នុងគោលបំណងពិនិត្យមើលអំពីដំណើរវឌ្ឍនភាព និង បញ្ហាប្រឈមនានា ជាពិសេសនឹងធ្វើការអះអាងជាថ្មីឡើងវិញ នូវការប្តេជ្ញាចិត្តផ្នែកនយោ- បាយ ដើម្បីគាំទ្រទៅលើការអនុវត្តឲ្យបានពេញលេញ កម្មវិធីសកម្មភាពនៃសន្និសីទអន្តរជាតិ ស្តីពីប្រជាជននិងការអភិវឌ្ឍ ជាមួយនឹងថ្នាក់ដឹកនាំប្រទេសដទៃទៀត ព្រមទាំងស្ថាប័នជាតិ និងអន្តរជាតិ ស្ថាប័នអង្គការសហប្រជាជាតិ ក៏ដូចជាអង្គការ UNFPA អង្គការសង្គមស៊ីវិល គ្រឹះស្ថានអប់រំ ស្ថាប័នឯកជន សកម្មជន និងឥស្សរជនដទៃទៀត។

១៣. ឆ្លៀតឱកាសនេះ ខ្ញុំសូមរំលឹកឡើងវិញថា កាលពី២៥ឆ្នាំមុន ឯកឧត្តម ជា ចាន់តូ ដែលជាអតីតរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងផែនការ បានដឹកនាំគណៈប្រតិភូជាន់ខ្ពស់អន្តរក្រសួងរបស់ កម្ពុជា ទៅចូលរួមក្នុងសន្និសីទ និងចុះហត្ថលេខា ទទួលយកមកអនុវត្តនូវកម្មវិធីសកម្មភាព នៃសន្និសីទអន្តរជាតិស្តីពីប្រជាជននិងការអភិវឌ្ឍ ដែលជាព្រឹត្តិការណ៍ជាប្រវត្តិសាស្ត្រលើក ដំបូងរបស់កម្ពុជា។ សម្រាប់ពេលនេះ ខ្ញុំសូមគាំទ្រទាំងស្រុងបេក្ខភាព ឯកឧត្តមកិត្តិសេដ្ឋា- បណ្ឌិត ឆាយ ចិន ទេសរដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋមន្ត្រី ក្រសួងផែនការ ដឹកនាំគណៈប្រតិភូជាន់ខ្ពស់អន្តរ-

ក្រសួងកម្ពុជាទៅចូលរួមក្នុងសន្និសីទអន្តរជាតិខួបលើកទី២៥ឆ្នាំ នាខែវិច្ឆិកាខាងមុខ ដើម្បី ចុះហត្ថលេខា ទទួលយកមកអនុវត្តបន្តនូវកម្មវិធីសកម្មភាព នៃសន្និសីទអន្តរជាតិស្តីពី ប្រជាជននិងការអភិវឌ្ឍ សំដៅសម្រេចឲ្យបាននូវគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាព សកលឆ្នាំ២០៣០ ក៏ដូចជាគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាពកម្ពុជា ដែលបាន កំណត់ថា “គ្មាននរណាម្នាក់ត្រូវបានទុកចោល” ឬ “Leaving no one behind” ។

១៤. ជាមួយនឹងការអបអរខួប២៥ឆ្នាំ នៃការអនុវត្តកម្មវិធីសកម្មភាព នៃសន្និសីទអន្តរជាតិ ស្តីពីប្រជាជននិងការអភិវឌ្ឍ ក៏ដូចជាខួប២៥ឆ្នាំ របស់មូលនិធិសហប្រជាជាតិសម្រាប់ ប្រជាជន (UNFPA) នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ខ្ញុំសូមឆ្លៀតឱកាសនេះ ដើម្បីអបអរសាទរ និងវាយតម្លៃខ្ពស់ចំពោះសមិទ្ធផលដែលស្ថាប័ននេះសម្រេចបាន ក្នុងភាពជាដៃគូជាមួយនឹង រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា និងដៃគូអភិវឌ្ឍដទៃទៀត ក្នុងរយៈកាល ២៥ឆ្នាំកន្លងមកនេះ។ ខ្ញុំក៏ សូមលើកទឹកចិត្ត និងអំពាវនាវដល់ UNFPA និងអង្គការសហប្រជាជាតិនានា ព្រមទាំង ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍នានា រួមទាំងអង្គការសង្គមស៊ីវិលទាំងអស់ បន្តកិច្ចសហការ និងគាំទ្រដល់ កម្ពុជា ដើម្បីសម្រេចបានជោគជ័យនូវគោលដៅខាងលើ។

១៥. ទន្ទឹមនឹងនេះ ខ្ញុំសូមកោតសរសើរ និងលើកទឹកចិត្តដល់បុគ្គលឆ្នើមទាំងអស់ ដែល យើងបានស្គាល់តាមរយៈការតាំងបង្ហាញរូបថត ក៏ដូចជាអ្នកដែលយើងមិនបានដាក់បង្ហាញ ដទៃទៀត មេត្តាបន្តកិច្ចការដ៏មានអត្ថន័យ និងមានតម្លៃនេះទាំងអស់គ្នាបន្តទៀត ដើម្បី សុខុមាលភាពរបស់កូនចៅជំនាន់ក្រោយរបស់យើង។ ខ្ញុំក៏មានមោទភាពដែរ ដែលនៅតែ មានឱកាសសហការ និងគាំទ្រក្នុងការងារលើកកម្ពស់សិទ្ធិ និងសុខភាពបន្តពូជ សមភាព យេនឌ័រ និងការចូលរួមរបស់យុវជន។

១៦. មុននឹងបញ្ចប់ ក្នុងនាមសម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា និងក្នុងនាមខ្លួនខ្ញុំផ្ទាល់ សូមធ្វើការអះអាងជាថ្មីឡើងវិញថា រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ប្តេជ្ញាចិត្តបន្តគាំទ្រអនុវត្តកម្មវិធីសកម្មភាព នៃសន្និសីទអន្តរជាតិស្តីពី ប្រជាជននិងការអភិវឌ្ឍ។ ក្នុងន័យនេះ ខ្ញុំសូមផ្តល់នូវការណែនាំដូចខាងក្រោម៖

ទី១៖ គ្រប់ក្រសួង ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធទាំងអស់របស់រាជរដ្ឋាភិបាល ត្រូវបន្តពង្រឹងកិច្ច- សហការ និងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការក្នុងភាពជាដៃគូល្អ ជាមួយនឹងដៃគូអភិវឌ្ឍន៍

នានា អង្គការសង្គមស៊ីវិល និងអ្នកមានចំណែកពាក់ព័ន្ធផ្សេងៗ ក្នុងការជំរុញ ការអនុវត្តកម្មវិធីសកម្មភាពនៃសន្និសីទអន្តរជាតិស្តីពីប្រជាជននិងការអភិវឌ្ឍ សំដៅសម្រេចបានជោគជ័យ គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាពសកល និងគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាពកម្ពុជា ដោយ “គ្មាននរណាម្នាក់ ត្រូវបានទុកចោល”។

ទី២ ៖ ក្រសួងផែនការ តាមរយៈអគ្គលេខាធិការដ្ឋានប្រជាជននិងការអភិវឌ្ឍ ត្រូវបន្ត កិច្ចសហការជាមួយដៃគូពាក់ព័ន្ធ ជាពិសេស UNFPA រៀបចំទិវាប្រជាជន ពិភពលោកនេះឲ្យបានទៀងទាត់ ដើម្បីបញ្ជាក់ពីការប្តេជ្ញាចិត្ត និងការទទួល ខុសត្រូវខ្ពស់របស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ក្នុងការដោះស្រាយបញ្ហាប្រជាជន និងការលើកកម្ពស់សុខុមាលភាពរបស់ប្រជាជន ជាពិសេស សុខភាពបន្តពូជ របស់ស្ត្រីនិងក្មេងស្ត្រី។

១៧. ជាចុងបញ្ចប់ ខ្ញុំសូមជូនពរ ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រី និងក្មួយៗ និស្សិតទាំងអស់ សូមទទួលបាននូវពរទាំងបួនប្រការ គឺ អាយុ វណ្ណៈ សុខៈ ពលៈ កុំបី ឃ្លៀងឃ្លាតឡើយ ។

ខ្ញុំសូមប្រកាសបិទជាផ្លូវការ ទិវាប្រជាជនពិភពលោកលើកទី៣០, ១១ កក្កដា និង ខួប២៥ឆ្នាំនៃសន្និសីទអន្តរជាតិស្តីពីប្រជាជននិងការអភិវឌ្ឍ ចាប់ពីពេលនេះតទៅ!

សូមអរគុណ!